

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

VERENIGDE COMMISSIES
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW
EN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID,
HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

COMMISSIONS RÉUNIES DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE
ET DE LA SANTÉ PUBLIQUE,
DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU ET DE LA SOCIÉTÉ

VAN

DU

20-10-1999**20-10-1999**

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes conférés pour l'Organisation de lutttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement du citoyens pour le changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie & ID21

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/00	:	Documents parlementaires de la 50e législature, suivi du n° et dy n° consécutif
QRVA	:	Question et Réponses écrites
HA	:	Annales (Compte Rendu intégral)
CRA	:	Compte Rendu Analytique
PLEN	:	Séance plénière
COM	:	Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/00	:	Parlementaire documenten van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
QRVA	:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA	:	Handelingen (Beknopt Verslag)
BV	:	Beknopt Verslag
PLEN	:	Plenum vergadering
COM	:	Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation, 1008 Bruxelles
Fax : 02/549 82 60
Tél. : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Officiële publicaties, van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein, 1008 Brussel
Fax : 02/549 81 60
Tel. : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Inhoud

Woensdag 20 oktober 1999

VERENIGDE COMMISSIES VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW EN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING - COM 020

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Koen Bultinck tot de minister van Landbouw en Middenstand over "rioolslib van slachthuizen in veevoeder" (nr. 51)

- mevrouw Frieda Brepoels tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de onwettige slibverwerking in veevoeder bij Rendac en andere bedrijven" (nr. 55)

- de heer Hubert Brouns tot de minister van Consumenten-zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de verwerking van afval van slachthuizen en slibverwerking in veevoeder" (nr. 98)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Landbouw en Middenstand)

sprekers : **Koen Bultinck, Frieda Brepoels, Hubert Brouns, Jaak Gabriels**, minister van Landbouw en Middenstand

Moties

Mondelinge vraag van mevrouw Frieda Brepoels aan de minister van Landbouw en Middenstand over "nieuwe onthullingen rond een tweede besmettingsbron in de dioxinecrisis" (nr. 202)

sprekers : **Frieda Brepoels, Jaak Gabriels**, minister van Landbouw en Middenstand

Sommaire

Mercredi 20 octobre 1999

COMMISSIONS RÉUNIES DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE ET DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ - COM 020

Interpellations jointes de :

- M. Koen Bultinck au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "la présence, dans la nourriture pour le bétail, de boues d'épuration provenant d'abattoirs" (n° 51)

- Mme Frieda Brepoels au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "l'utilisation illégale de boues d'épuration dans la fabrication d'aliments pour bétail par Rendac et d'autres sociétés" (n° 55)

- M. Hubert Brouns à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement et au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "la transformation de déchets d'abattoirs et de boues d'épuration en aliments pour le bétail" (n° 98)

(La réponse a été donnée par le ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes)

orateurs : **Koen Bultinck, Frieda Brepoels, Hubert Brouns, Jaak Gabriels**, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes

Motions

Question orale de Mme Frieda Brepoels au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "de nouvelles révélations quant à une deuxième source de contamination dans la crise de la dioxine" (n° 202)

orateurs : **Frieda Brepoels, Jaak Gabriels**, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes

COMMISSIONS RÉUNIES DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE
ET DE LA SANTÉ PUBLIQUE,
DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 20 OCTOBRE 1999

VERENIGDE COMMISSIES VOOR
HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW EN VOOR
DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 20 OKTOBER 1999

De vergadering wordt geopend om 9.36 uur door de heer **Jos Ansoms** en mevrouw **Yolande Avontroodt**, voorzitters.

La réunion est ouverte à 9.36 heures par M. **Jos Ansoms** et Mme **Yolande Avontroodt**, présidents.

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer **Koen Bultinck** tot de minister van Landbouw en Middenstand over "rioolslib van slachthuizen in veevoeder" (nr. 51)

- mevrouw **Frieda Brepoels** tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de onwettige slibverwerking in veevoeder bij Rendac en andere bedrijven" (nr. 55)

- de heer **Hubert Brouns** tot de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de verwerking van afval van slachthuizen en slibverwerking in veevoeder" (nr. 98)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Landbouw en Middenstand)

Interpellations jointes de :

- M. **Koen Bultinck** au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "la présence, dans la nourriture pour le bétail, de boues d'épuration provenant d'abattoirs" (n° 51)

- Mme **Frieda Brepoels** au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "l'utilisation illégale de boues d'épuration dans la fabrication d'aliments pour bétail par Rendac et d'autres sociétés" (n° 55)

- M. **Hubert Brouns** à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement et au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "la transformation de déchets d'abattoirs et de boues d'épuration en aliments pour le bétail" (n° 98)

(La réponse sera donnée par le ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes)

De **voorzitter** : De heer **Koen Bultinck** heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 20 september - een maand geleden - meldde de televisiezender VRT in zijn journaal dat tot 31 mei 1999 het vernietigingsbedrijf Rendac jaarlijks 5 000 ton rioolslib van slachthuizen verwerkte tot veevoeder. Enige weken geleden ontstond nog grote consternatie, toen bleek dat het rioolslib in Frankrijk in veevoeder was terechtgekomen. Officieel klonk het dat dit in België onmogelijk was omdat zulke praktijken sedert 1987 zijn verboden. Lachwekkend wordt het officiële regeringsstandpunt, toen achteraf bleek dat het een courante praktijk betrof. België ontsnapt blijkbaar geenszins aan deze praktijken.

Koen Bultinck

We moeten ons de vraag durven stellen wie of wat we nog kunnen geloven. Het Belgische beleid betreffende landbouw en volksgezondheid tart elke verbeelding. Aan wetten en KB's ontbreekt het niet, maar ze blijken niet toepasbaar of worden niet nageleefd. Het probleem van het rioolslib afkomstig van slachthuizen, werd reeds twee jaar geleden door Rendac aan het Comité Dierlijk Afval gemeld. Op die manier moet het ministerie van Landbouw al een tijdje op de hoogte zijn geweest van die praktijken.

Door haar optreden maakt de overheid duidelijk dat ze op het verbod van verwerking van het vervuilde slib in diervoeding ofwel niet is ingegaan, of dit ontoepasbaar vond.

Waarom heeft de inspectiedienst gedurende de hele tijd deze illegale praktijken bij Rendac gedoogd ?

De externe audit op de inspectiediensten van de kwaliteit van vleesprodukten, uitgevoerd door Price Waterhouse Coopers die dateert van januari 1998, legt nogmaals de Belgische pijnpunten bloot van de controle op de voedselketen. Naar aloude gewoonte zijn verscheidene ministeries en diensten hierbij betrokken : Landbouw, Volksgezondheid, Economische Zaken. Er wordt - eveneens naar aloude gewoonte - niet of nauwelijks samengewerkt. Iedereen doet naar eigen goeddunken, soms tegen elkaar op, zonder met elkaar rekening te houden. Men kan in die omstandigheden moeilijk van een efficiënte controle spreken.

De conclusie is allesbehalve fraai : de overheid weet ternauwernood wat er op het terrein gebeurt. Als ze iets op het spoor komt, volgt er zelfs geen sanctie. Sterker nog : de studie was blijkbaar niet voorhanden op het kabinet van de minister van Landbouw, noch op dat van Volksgezondheid bij de overdracht van de kabinetten. Het gekende scenario volgde : beide voorgangers trachtten elkaar de schuld te geven.

Kloppen deze berichten ? Waren voormelde studies niet aanwezig op uw kabinet ? Ook niet op dat van uw collega Aelvoet op het moment van de kabinettenoverdracht ?

Rendac-directeur Van der Stappen zei dat werd gezocht, samen met de dienst Grondstoffen van het ministerie van Landbouw, naar alternatieven voor de verwerking van het slibafval. Ze vonden een alternatief in april 1999 bij een bedrijf in Duitsland en bij een bedrijf in Gent. Qua snelheid van handelen kan dit tellen : in 1999 een oplossing vinden voor een praktijk die sedert 1987 is verboden.

In de pers verschenen berichten over studies die zouden wijzen op de grote voedingswaarde van verwerkt slib van waterzuivering, onder meer van de voedingsrijverheid. Volgens een studie van de K.U. Leuven, zou zuiveringslib, na een aangepaste behandeling, rijk zijn aan proteïnes en uitermate geschikt als aanvulling in de veevoeding.

Kan de minister deze studies bevestigen en zeggen om welke studies het precies gaat ?

Is er sprake van onenigheid tussen wetenschappers over het al dan niet schadelijk zijn van het verwerkte slib dat terug in de voedselketen terechtkomt ?

Via de pers vernamen we dat u samen met uw Vlaamse collega van Landbouw, mevrouw Vera Dua, grijze en overlappende zones in het landbouwbeleid wilt aanpakken. Dit zou een rechtstreeks gevolg zijn van de illegale verwerking van zuiveringsslib van slachthuizen in veevoeder.

Welke concrete afspraken werden met uw Vlaamse collega gemaakt ? Wil de minister een einde maken aan de onduidelijke bevoegdheidsverdeling die op dit ogenblik bestaat door eventueel een herfederalisering van Landbouw op Belgisch niveau in overweging te nemen ?

Ook heb ik nog een bijkomende vraag. Hoe staat het met de Europese coördinatie op dat vlak ? Het is immers stilaan voor iedereen duidelijk dat dit ook een Europees probleem is.

Mijnheer de minister, het zal u duidelijk zijn dat een herfederalisering onaanvaardbaar is voor het Vlaams Blok. Meer zelfs, de hele voedselcrisis die ons land doormaakt is niet alleen een zaak van voedselveiligheid en dus van volksgezondheid; het is veeleer een zaak van politiek falen van een overheidsapparaat dat niet bij machte is om daadwerkelijk toezicht te houden en controle op het terrein uit te voeren. Het zal u ongetwijfeld niet verwonderen uit onze mond te horen dat een snel en efficiënt beleid op Belgisch niveau totaal onmogelijk is. De feiten geven ons iedere dag wat meer gelijk.

Mijnheer de minister, tot slot heb ik nog een aantal bijkomende vragen. Kunt u enigszins verklaren waarom het nieuwsfeit met betrekking tot de verwerking van zuiveringsslib van slachthuizen en veevoeder pas nu in de openbaarheid is gekomen terwijl die praktijk reeds twee jaar geleden door Rendac gesignaleerd werd ? Is er hier al dan niet sprake van het doelbewust achterhouden van informatie voor het brede publiek aangezien vergelijkbare praktijken in het buitenland reeds eerder aan het licht kwamen ? Kan de minister enige verklaring geven voor het feit dat twee jaar nodig was om te zoeken naar een aantal alternatieven voor het verwerken van het beruchte slib ? Welke beleidsmaatregelen hebt u reeds genomen om te verhinderen dat - zoals u het zelf terecht uitdrukte - dit soort vuiligheid nog langer in onze voedselketen terecht zou komen ? Is er dienaangaande reeds ruim overleg geweest met het Vlaamse Gewest ? Ook OVAM en ANIMAL waren immers op de hoogte van deze praktijken. Kunt u mij vertellen welke plannen u hebt om - zoals u zelf zegt - de ongezonde monopoliepositie van

Koen Bultinck

Rendac eventueel te doorbreken ? Kunt u de berichten over een herbesmetting van veevoeder via Rendac bevestigen ? Getuigt dit op zich van onaanvaardbare slordigheid van het bedrijf Rendac in volle dioxinecrisis ?

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een aantal weken geleden hebben wij een interpellatieverzoek ingediend omdat op dat ogenblik de regering te kennen gaf dat de dioxinecrisis als opgelost kon worden beschouwd. Toch stelden we vast dat weer ernstige problemen opdoken in de voedselketen, met name bij Rendac in Denderleeuw, waar reeds meer dan tien jaar slib, onder meer afkomstig van het slachthuis en van afvalwater van toiletten, wordt verwerkt tot veevoeder. Nochtans is dit sinds 1987 verboden, zeker wat besmet slib betreft. Het ministerie van Landbouw zou al die tijd van deze praktijk op de hoogte zijn geweest. Dat werd tenminste bevestigd door de heer Baert, inspecteur-generaal van de Vlaamse milieu-inspectie. Het was pas vorig jaar in oktober dat het ministerie van Landbouw een brief aan Rendac schreef met de vraag om dringend een einde te maken aan deze praktijken. Wij zijn van mening dat, mocht de dioxinecrisis niet zijn uitgebroken in het voorjaar, deze kwalijke praktijken wellicht nooit - of pas veel later - aan het licht zouden zijn gekomen, vermits de milieu-inspectie op dat ogenblik, na verhalen over gelijkaardige praktijken in het buitenland, de situatie in Vlaanderen ging onderzoeken en vermits Rendac sinds 1 juni werd gevorderd door de overheid om enkel nog karkassen te verwerken.

Rendac geeft alvast toe dat het deze overtredingen beging omdat het geen andere uitweg zag. Mijnheer de minister, zult u het bedrijf hiervoor een sanctie opleggen ? Zo ja, dewelke ? Op het ogenblik dat u het bedrijf om uitleg ging vragen vroeg ik mij af waarom u niet beter aan uw diensten vroeg waarom ze dit bedrijf gedurende die lange periode had laten betijen. Het kan toch niet dat de inspectiediensten overtredingen oogluikend toelaten omdat zij nog geen oplossing hebben voor het probleem. Waar wordt sinds 1 juni jongstleden - sinds het bedrijf uitsluitend in opdracht van de regering werkt, het rioolslib van de slachthuizen en het eigen bedrijf - toch ongeveer 5 000 ton per jaar - verwerkt ? Er werd ook nog een aantal andere bedrijven genoemd. Er wordt zelfs beweerd dat het onderzoek door de milieu-inspectie nog niet is afgerond en er nog andere vetmelters zijn die zich aan deze praktijk bezondigen. Nochtans schreef u op 14 september in een brief aan de Europese Commissie dat in België geen sprake was van dergelijke praktijken. Op 16 september stuurde uw Vlaamse collega, mevrouw Dua, u een rapport van de Vlaamse milieu-inspectie door, waarin onder meer werd gesignaleerd hoe bij Rendac en

bij andere bedrijven slib in het dierslib wordt vermengd. Waarom hebt u op dat ogenblik uw brief van 14 september niet herroepen en Europa correct ingelicht over de gang van zaken in ons land ?

Op 20 september verzekerde u in "TerZake" dat dit soort vuiligheid vanaf nu niet meer in de voedselketen zou terechtkomen. Welke maatregelen hebt u hiertoe reeds genomen ? Welke oplossing wordt voorgesteld voor de verwerking van het slib van de slachthuizen ? Hoe garandeert u de controle op de slachthuizen en de andere bedrijven die nu het slib van het slachtafval en de vetten vermengen ? Rendac beweert dit probleem meer dan twee jaar geleden te hebben aangekaart in de commissie dierlijk afval, waarin heel wat, zowel Vlaamse als federale diensten zetelen, echter zonder resultaat.

De heer Baert van de milieu-inspectie vreest dat, zodra de dioxinecrisis zal zijn overgewaaid, deze illegale praktijken snel weer zullen worden hervat. U weet immers dat het niet de eerste keer is dat Rendac in opspraak komt. In het begin van dit jaar werden duizenden, zwaar met dioxine besmette kuikens zonder meer verwerkt tot veevoeder, wat weer leidde tot een herbesmetting.

Ten slotte, mijnheer de minister, bent u dezelfde mening toegedaan als uw voorganger dat de controlediensten hun werk onafhankelijk moeten doen zonder dat u op de hoogte moet zijn van de controleresultaten ?

U denkt eraan initiatieven te nemen om de monopolie-situatie van Rendac te doorbreken. Ik had graag vernomen welke. Deze zaak dreigt ook gevolgen te hebben voor de volksgezondheid omdat bepaalde stoffen, bijvoorbeeld zware metalen, in het voeder zijn terechtgekomen, vermits zij in dat verwerkingsproces niet werden vernietigd. Mijs inziens heeft de overheid - zowel de federale als deels de Vlaamse - in haar controletaak gefaald. Bijgevolg speelt men de bal van het ene niveau door naar het andere.

Het feit dat er dringend iets moet gebeuren, blijkt overduidelijk uit de audit. De zaak zou in het voorontwerp inzake het federale agentschap voor voedselveiligheid moeten worden opgelost.

Waar blijft dat federale agentschap ? In mijn oorspronkelijke interpellatie vroeg ik naar het advies van de Raad van State. Men heeft blijkbaar het uitgebreid antwoord van de raad ontvangen. Minister Aelvoet antwoordde op 9 september in de verenigde commissie dat er nog geen advies was. Toen ik de interpellatie op 21 september indiende, zei ze dat ze het ontwerp over enkele dagen aan het parlement wilde voorleggen.

Kloppen de krantenberichten die beweerden dat zowel minister Aelvoet als minister Gabriëls niet in het bezit waren van een audit waarin de inspectiediensten werden

Frieda Brepoels

doorgelicht door Price Waterhouse Coopers en dit tot op het ogenblik van het zogenaamde lek in Le Soir. De leden van deze commissie beschikten reeds in het begin van de zomer over deze informatie.

Mijnheer de voorzitter, we zijn nu een maand verder. Nog steeds is er geen aangepast wetsontwerp inzake het federale agentschap door de Ministerraad goedgekeurd. We hebben intussen drie kostbare maanden verloren. Welke problemen doen er zich voor ? Het belang van zo een agentschap is toch overduidelijk. De regering verwijst er voortdurend naar vermits men ook zegt dat de crisiscel in het ministerie vanaf 15 november wordt opgedoekt. De bestaande structuren blijken, na onderzaging in de parlementaire onderzoekscommissie van de hoogste ambtenaren van het ministerie van Landbouw, onbetrouwbaar.

De dioxinewet, die eind vorige maand door de Ministerraad werd goedgekeurd, is nog steeds niet in het parlement ingediend. De premier had dit nochtans bevestigd ter gelegenheid van de begrotingsbesprekingen. Ondertussen wachten honderden landbouwers en bedrijven nog altijd op enige schadevergoeding en kunnen ze de overbruggingskredieten niet aanvragen.

Wanneer houdt de regering zich eindelijk aan haar belofte zodat het parlement een positieve bijdrage kan leveren om de zaak af te wikkelen en om een invulling te geven aan de nieuwe controleorganen ? Kunt u een haalbare timing geven ?

De voorzitter : De heer Hubert Brouns heeft het woord.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het ministerie van Landbouw beschikt over een commissie Dierlijk Afval. Deze bestaat al enkele jaren, minstens sinds 1995. Deze commissie zou het geregeld hebben over de verwerking van slibafval. Over de samenstelling van de commissie vond ik slechts weinig gegevens.

Wat me verbaast, is de brief van de minister van Landbouw van 14 september aan de Europese Commissie. Hij schrijft dat België geen afvalslib verwerkt in veevoer. Werd de minister door de commissie geïnformeerd ? Zo ja, wat hebt u met deze informatie gedaan ? Als de verklaring in uw brief van 14 september niet klopt, hebt u ze dan herroepen tegenover de Europese Commissie ?

Aangezien dit een Europees probleem is, wat doen andere landen voor onze volksgezondheid ? Hoe is het in de landen waar wij grondstoffen voor onze veevoerders kopen, gesteld met de afvalslibverwerking ? Welke initiatieven neemt Europa om deze zaak aan te pakken ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik antwoord hier ook in naam van mijn collega van Volksgezondheid, tot wie collega Brouns zijn interpellatie meer specifiek had gericht. In de berichtgeving van de VRT-nieuwsdienst in verband met de verwerking van afval van slachthuizen

en de verwerking van slib door de firma Rendac, zijn een aantal feiten aangehaald die op zich correct waren, maar die handelden over feiten die zich in het verleden hebben voorgedaan.

Er is in deze in geen geval sprake geweest van het achterhouden van informatie. Ik wens erop te wijzen dat op het moment dat er in het buitenland vergelijkbare feiten werden gesignaleerd, de firma Rendac ingeschakeld was in het verwerken van dioxineafval en dat er bij het productieproces van veevoerders geen zuiveringsslib meer werd verwerkt.

Wat de feiten zelf betreft, hebben de bevoegde diensten van het ministerie van Middenstand en Landbouw, tijdens controles uitgevoerd in het najaar van 1998, inderdaad vastgesteld dat de wetgeving betreffende het gebruik van stoffen bestemd voor dierlijke voeding, werd overtreden.

De firma Rendac werd er formeel van verwittigd dat bedoelde praktijk, namelijk het gebruik van slib van waterzuiveringsinrichtingen, onwettig was en er werd gevraagd om daar onmiddellijk mee te stoppen.

Mijn diensten hebben op het einde van 1999 een nieuwe controle uitgevoerd. Uit de informatie die toen werd verstrekt bleek dat inzake het extern slib - en hiermee wordt slib bedoeld afkomstig van derden en vooral van slachthuizen - de firma Rendac zich vanaf 1 mei 1999 volledig in regel zou stellen.

Het is dus niet zo dat de betrokken diensten deze zaak lieten betijen. Er zijn geen aanwijzingen dat, via deze weg, zware metalen een weg naar onze voeding zouden hebben gevonden, noch dat er zich voor de volksgezondheid problemen voordeden.

De controlediensten van het departement dienen in alle onafhankelijkheid te kunnen werken. Het zou voor deze diensten trouwens praktisch onmogelijk zijn, verslag uit te brengen over alle individuele controles. Het is wel zo dat de betrokken diensten, op basis van hun vaststellingen, voorstellen kunnen doen om controles te verbeteren of het beleid bij te sturen.

Aangezien de controles van de overheid en de vaststellingen die daar gebeurd zijn, aanleiding hebben gegeven tot de kwestieuze berichtgeving, kan niet worden beweerd dat die controle zou hebben gefaald.

Jaak Gabriels

Slachtafval, evenals het rioolslib, zijn afvalstoffen en het toezicht hierop behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse overheid, ook wat Rendac betreft. Enkel wanneer de afvalstoffen omgezet zijn in veevoeders, betreden wij het bevoegdheidsdomein van de federale overheid.

Gelet op de verschillende bevoegdheidsniveaus, plegen de controlerende diensten van het Vlaams Gewest en de diensten van mijn departement gezamenlijk overleg. Dergelijke problemen werden tot nu toe in de commissie Dierlijk afval besproken. In deze commissie zijn zowel de federale overheid - het ministerie van Middenstand en Landbouw en het ministerie van Volksgezondheid - en de Vlaamse overheid - Aminoal en Ovam - aanwezig.

Deze commissie zal ook in de toekomst als overlegorgaan blijven bestaan, maar ik wil er ook, ter attentie van de heer Brouns, op wijzen dat deze commissie deel uitmaakt van het bevoegdheidsdomein van de Vlaamse overheid en niet van de federale overheid. Wij nemen er wel in coördinerende gesprekken aan deel.

De federale overheid zal er bovendien naar streven om met de gewestelijke overheden een protocol te sluiten, teneinde een zo efficiënt mogelijke controle te waarborgen. Hierdoor kunnen in de toekomst dergelijke praktijken worden vermeden.

De controle zal, hoe dan ook, worden verscherpt. Sommige collega's hebben hier aangehaald dat er, door bepaalde leemtes in de wetgeving, geprobeerd wordt aan elkaar de zwarte piet door te spelen. Het is precies daarom dat wij, in gezamenlijk overleg met de collega van Landbouw en Leefmilieu van de Vlaamse Gemeenschap, stappen hebben gezet die uiteindelijk tot een protocol moeten leiden met alle verantwoordelijke regionale ministers.

Wij hebben nu vrijdag reeds een afspraak met de ministers van Landbouw van de drie regio's.

Wij zullen trachten een protocol uit te werken om klaarheid te scheppen in de verschillende, elkaar overlappende bevoegdheden en om bestaande leemtes, iets waarnaar in dit dossier vaak verwezen werd, op te vullen met een correcte, degelijke, efficiënte besluitvorming.

Wij steken dus de handen niet in de lucht, schuiven elkaar de verantwoordelijkheden niet door, maar zoeken gezamenlijk naar een oplossing. Dat is ook wat de burger verwacht.

Ik voeg eraan toe dat het federale agentschap, waarover een aantal collega's vragen hebben gesteld, hierop uiteraard een antwoord zal geven.

Sommigen wachten ongeduldig op dit federale agentschap. Ik wil er hier op wijzen dat de regering er zich toe verbonden heeft de wet dienaangaande zo vlug mogelijk in te dienen. Het advies van de Raad van State hield inderdaad talrijke bezwaren in, maar zij werden opgevangen, zoals dat hoort.

Het wetsontwerp inzake het federale agentschap komt nu vrijdag op de Ministerraad, na overleg met de gewesten. Onmiddellijk nadien wordt het in de Kamer ingediend.

Wij willen het binnen de normale parlementaire procedures nog vóór het einde van het jaar laten goedkeuren om, zoals voorzien, op 1 januari operationeel te zijn.

Ik maak de heer Bultinck duidelijk dat het niet mijn bedoeling is te "herfederaliseren". Van bij mijn aantreden heb ik gesteld dat ik er bijvoorbeeld geen moeite mee zou hebben mocht Landbouw naar de gewesten overgeheveld worden. Dit is evenwel niet aan de orde. Ik ben minister op het federaal niveau en samen met mijn collega's van de regio's draag ik verantwoordelijkheden. Dit is niet met de bedoeling alles te willen herfederaliseren, integendeel, ik zal de laatste zijn om mij te verzetten tegen een politiek akkoord in deze materie. U had van mij trouwens niet anders verwacht. Maar zoals de toestand nu is, moet ik de bevoegdheid uitoefenen en dus ook optreden.

Het is deze regering dus menens om de voedselkwaliteit van bij de origine tot de verbruiker onder controle te krijgen. Zoals vermeld is van bij de inschakeling van Rendac voor de verwerking van dioxine-afval in dit bedrijf geen veevoeder meer geproduceerd. Er kan dus geen aanleiding zijn geweest voor herbesmetting tijdens de dioxinecrisis.

Mijn inziens is de monopoliepositie van Rendac ongezond. Ik hoop dat vanuit het bedrijfsleven initiatieven worden opgestart om dit monopolie te doorbreken, en er worden mij kleine initiatieven gemeld. Het is geenszins de bedoeling dit vanuit de overheid te doen, maar gezonde concurrentie is hier zeker nuttig om beter werk af te leveren.

Ten slotte wil ik hier ontkennen dat ik als minister van Landbouw op 14 september een brief zou gericht hebben aan de Commissie. Op een vraag gesteld door het permanent comité veevoeding, werd door de administratie een eerste antwoord geformuleerd. Tevens werden - op mijn vraag - verduidelijkingen aan de Commissie overgemaakt. De Europese Commissie stelde trouwens vast dat de reglementering door de lidstaten op verschillende manieren werd geïnterpreteerd en ze voert op dit moment een gedetailleerder enquête uit, waaraan de bevoegde administratie haar medewerking verleent.

Jaak Gabriels

Op enkele bijkomende vragen wil ik tijdens deze interpellatie nog een antwoord geven.

Op de vragen van de heer Bultinck en van mevrouw Brepoels kan ik antwoorden dat we allemaal weet zouden kunnen hebben van de audit van Price-Waterhouse, want die is zelfs in een beknopte nota in april aan de Ministerraad voorgelegd.

Ikzelf - ik kan niet voor mijn collega's spreken - ben dus op de hoogte van deze audit en ik heb dat ook nooit ontkend. Belangrijk is dat wij het federale agentschap onder één politieke overheid, namelijk de minister van Volksgezondheid, zo vlug mogelijk van start willen laten gaan.

Aan mevrouw Brepoels zeg ik inderdaad dat de dioxine-crisis op zich ten einde is. De afhandeling van dossiers daarentegen niet en ik herhaal dat dit ook na de goedkeuring van de dioxinewet nog niet het geval zal zijn, dit neemde heel wat tijd in beslag.

De economische schadevergoeding vergt nog heel wat inspanningen en zal in de komende maanden verder zijn beslag krijgen. De voorbereidingen hiervoor zijn trouwens getroffen, maar slechts gisteren hebben wij de bezwaren van de Raad van State gekregen. Wij gaan deze zo vlug mogelijk verwerken en dan wordt de dioxinewet in de Kamer ingediend. Ik verwacht dus spoedig vooruitgang en we zullen - eenmaal de krijtlijnen vastliggen - reeds denkwerk verrichten om zo snel mogelijk over te gaan tot uitbetaling van de slachtoffers. De mensen hebben hier trouwens recht op.

Ik heb inderdaad Rendac verzocht mij van de huidige situatie op de hoogte te brengen. De afspraak gaat weldra door. Ik heb Rendac een aantal concrete vragen gesteld. Op dit ogenblik is Rendac nog steeds uitsluitend bezig met de opruiming en verwerking van krengen, dierlijk afval en stocks, die zowel in het binnen- als buitenland worden opgekocht. Gevaar voor de hervatting van hun activiteiten zit er zeker nu niet in. Met de controle die voor de toekomst werd opgezet, zullen wij voorkomen dat dit in de toekomst nog kan gebeuren.

Mijnheer Brouns, de commissie voor het dierlijk afval valt onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest. Wij participeren eraan in onderling overleg.

Op 14 september hebben wij de Europese Commissie de stand van zaken sinds eind mei 1999 doorgegeven. Sinds Rendac uitsluitend haar activiteiten op het verwerken van dierlijk afval moest richten, was er geen sprake meer van een mogelijke vervuiling van diervoeder met afvalslib.

De **voorzitter** : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn concreet antwoord. Hij heeft getracht ons in verband met een gevoelig dossier, namelijk de voedselveiligheid, gerust te stellen. Hij wil een ernstige controle uitvoeren op onze voedselketen. Verder overweegt hij geenszins over te gaan tot de herfederalisering van Landbouw. Hij wil zelfs in overweging nemen om Landbouw integraal naar de Gewesten over te dragen.

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, op een aantal concrete vragen heeft de minister nog niet geantwoord. Is de minister van plan het bedrijf sancties op te leggen voor de overtredingen, gepleegd gedurende de voorbije periode ?

Werd het rioolslib van de slachthuizen en van de eigen bedrijven in juni dan wel verwerkt ?

Wat de andere bedrijven betreft, die in de interpellatie en ook in de pers naar voren kwamen, namelijk Baert-Verlee, Baveco, Cominbel en Van Pollaert, hierover zegt hij niets. Over Rendac zegt hij dat het feiten betreft uit het verleden. Hij zegt eveneens dat er geen probleem is op het vlak van de volksgezondheid wat de zware metalen betreft die in de voeding zouden zijn terechtgekomen. Maar in het verleden gebeurde dit en dat bekommert ons. Tenslotte betekent een nieuwe regering niet dat tussen het verleden en nu een schot kan worden geplaatst. Het spreidt zich uit naar het heden.

Lag de audit waarvan hij blijkbaar kennis heeft genomen aan de basis van het voorontwerp van het federale agentschap ? Ik heb de indruk van niet, vermits beide ministeries en beide bevoegde ministers de audit als dusdanig niet hebben gehanteerd. De audit verzamelde nochtans veel bruikbaar materiaal. Graag hierop een reactie.

De **voorzitter** : De heer Hubert Brouns heeft het woord.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, wat het laatste punt betreft, stelt de minister ons wel gerust wanneer hij zegt dat hij de audit gebruikt om het ontwerp op het agentschap een basis te geven. Ik ben nieuwsgierig naar de inhoud van het ontwerp. Ik heb ooit een voorontwerp, een eerste ontwerp dat naar de Raad van State werd verstuurd, gelezen, alsook de opmerkingen. Intussen werden waarschijnlijk heel wat aanpassingen aangebracht en aan de hand van de externe audit hopelijk nog meer. Ik verwijs naar het harde werk van de vorige legislatuur in deze commissie en meer specifiek in de commissie Vleesfraude. De besluiten van de commis-

Hubert Brouns

sie en de externe audit zouden de basis moeten vormen voor het agentschap. Ik kijk met verwachting uit naar het uiteindelijke ontwerp dat de Ministerraad zal goedkeuren. We zullen op dat moment de gelegenheid krijgen om er verder op in te gaan.

De commissie die in 1995 is opgericht, blijft bestaan. Ze volgt het verwerken van het dierlijk afval verder op. Was deze commissie ook betrokken bij het opstellen van die protocollen? De gewesten vormen, samen met de federale ambtenaren, het platform waar alle betrokkenen bij elkaar worden gebracht.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, ik geef nu even antwoord op de bijkomende vragen.

Mijnheer Bultinck, u moet niet beweren dat ik heb gezegd dat ik nu onmiddellijk de bevoegdheden van Landbouw zal overhevelen. Ik heb gezegd dat als dit punt ter sprake komt en er zich daarvoor een meerderheid aftekent, ik mij daartegen niet zal verzetten. Dat is wel iets anders dan het besluit dat u meende te mogen afleiden uit mijn woorden.

Mevrouw Brepoels, wat de eventueel op te leggen sancties betreft moet ik u meedelen dat dit niet tot onze bevoegdheid behoort. U weet waarschijnlijk op basis van de stukken waarover u beschikt, meer specifiek het stuk van de Vlaamse Gemeenschap dat het besluit van de administrateur-generaal inzake Rendac en de verwerkingsmogelijkheden bevat, dat volgens artikel 4 dierlijk afval en waterzuiveringsslib niet gezamenlijk mogen worden verwerkt zo lang er hiervoor niet de vereiste vergunningen en ontheffingen kunnen worden bekomen. Dit artikel stelt OVAM en dus de Vlaamse Gemeenschap in staat om op te treden en niemand anders : zij zijn daarvoor bevoegd, dat is duidelijk. Met de gewesten zullen wij wel onderzoeken hoe de reeds vermelde combinatiemogelijkheid beter kan worden opgevolgd.

Dan is er de kwestie van de audit. Het standpunt van het federale ministerie van Landbouw inzake het federale agentschap voor voedselveiligheid had als vertrekpunt de opmerkingen in de audit. Elke andere houding zou dwaas geweest zijn. De opdracht tot deze audit werd destijds gegeven door minister Colla in samenspraak met het ministerie van Landbouw, zij het dat minister Colla ook voor de financiële kant tekende. De bedoeling was om te komen tot een betere samenwerking tussen Landbouw en Volksgezondheid, met als oogmerk een efficiënte controle. Het zou nogal dwaas zijn daarmee geen rekening te houden. Wij hebben ons alleszins uitdrukkelijk daarop gebaseerd en ons standpunt in die richting meegedeeld. U zult merken dat dit duidelijk werd opgenomen in de tekst inzake het federale agentschap.

Dan is er nog de laatste vraag van de heer Brouns. In het overleg met de gewesten zal ook deze kwestie zeker ter sprake komen, waar het gaat over een eventuele bijsturing van de commissie Dierlijk Afval. Dan gaat het ook duidelijk over de inbreng van iedereen : het gaat immers niet alleen om het federale niveau en Vlaanderen, maar ook over Wallonië en Brussel. Met de regio's willen wij goede afspraken maken om een efficiënte controle te kunnen verzekeren.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de dames Frieda Brepoels en Annemie Van de Casteele en de heer Hubert Brouns en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heer Koen Bultinck, mevrouw Frieda Brepoels en de heer Hubert Brouns

en het antwoord van de regering, vraagt de regering :

1. - op korte termijn efficiënte overleg- en controlestructuren op te zetten tussen de federale overheid en de gewesten;

- de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewesten op het vlak van landbouw, volksgezondheid en milieu volledig uit te klaren en een voorstel tot maximale overdracht van bevoegdheden aan de gewesten te bespreken op de Costa;

2. dringend een realistische timing uit te werken voor de invoering van het federale agentschap voor voedselveiligheid."

Une première motion de recommandation a été déposée par Mmes Frieda Brepoels et Annemie Van de Casteele et M. Hubert Brouns et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Koen Bultinck, Mme Frieda Brepoels et M. Hubert Brouns

et la réponse du gouvernement, invite le gouvernement :

1. - à créer au plus tôt, aux niveaux fédéral et régional, des structures de concertation et de contrôle efficaces;

- à préciser fondamentalement, dans le cadre de la Conférence sur la réforme de l'État, la répartition de compétences entre les autorités fédérales et régionales et à y examiner une proposition de transfert maximal des compétences des régions;

2. à élaborer sans tarder un échéancier pour l'instauration de l'Agence fédérale pour la sécurité alimentaire."

voorzitter

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Koen Bultinck en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heer Koen Bultinck, mevrouw Frieda Brepoels en de heer Hubert Brouns

en het antwoord van de regering, vraagt de regering :

1. dringend werk te maken van een ernstige controle op onze voedselketen;
2. snel werk te maken van de overdracht naar de gewesten van de landbouwbevoegdheid om alzo te komen tot homogene bevoegdheidspakketten."

Une seconde motion de recommandation a été déposée par M. Koen Bultinck et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Koen Bultinck, Mme Frieda Brepoels et M. Hubert Brouns

et la réponse du gouvernement, invite le gouvernement :

1. à mettre en place d'urgence un contrôle effectif de la chaîne alimentaire;
2. à procéder au plus tôt au transfert aux Régions des compétences en matière agricole afin de définir des ensembles de compétence homogènes."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Michèle Gilkinet en Leen Laenens en de heren Henk Verlinde, Stef Goris, Robert Denis en Claude Eerdeken.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Michèle Gilkinet et Leen Laenens et MM. Henk Verlinde, Stef Goris, Robert Denis et Claude Eerdeken.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Mondelinge vraag van mevrouw Frieda Brepoels aan de minister van Landbouw en Middenstand over "nieuwe onthullingen rond een tweede besmettingsbron in de dioxinecrisis" (nr. 202)

Question orale de Mme Frieda Brepoels au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "de nouvelles révélations quant à une deuxième source de contamination dans la crise de la dioxine" (n° 202)

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een artikel in de Nederlandse avondkrant NRC Handelsblad onder de titel

"Dioxineaffaire België : mogelijk tweede bron besmetting" zorgde niet alleen voor veel ergernis op het kabinet van de minister van Landbouw. Als we De Morgen in dit geval mogen geloven, bracht deze titel eerste minister Verhofstadt zelfs tot dicht bij het kookpunt. Dat was een hele prestatie aangezien hij zich op dat ogenblik in het koude Finland bevond.

Ik vroeg mij af waarom er zoveel opschudding was. Blijkbaar was een zeer vertrouwelijke nota van 17 augustus van een ambtenaar van het ministerie van Landbouw uitgelekt. Hij vreesde voor een tweede bron van dioxinevergiftiging naast het spoor Verkest-Fogra. Vier testresultaten van vetmonsters van varkens zouden wijzen op uitzonderlijk hoge PCB-waarden, tot 14 000 nanogram per gram vet. Dit bedraagt 700 keer de norm. Toch waren de dioxinemetingen eerder aan de lage kant. De nota zegt dat de vondst als merkwaardig en verontrustend beschreven wordt en dringt dan ook aan op verder onderzoek. Ik heb begrepen dat de nota op verzoek van de minister van Volksgezondheid op de kabinetsraad van 23 augustus besproken werd. Volgens het ministerie van Landbouw werd alles onderzocht door het gerecht.

Mijnheer de minister, ik heb een reeks vragen voor u.

Ten eerste, welk gevolg hebt u gegeven aan de oorspronkelijke nota van 17 augustus ? Welke gegevens van die nota werden voorgelegd aan het kernkabinet van 30 augustus ? Welke conclusies werden daaruit getrokken ? Werd verder onderzoek bevolen zoals voorgesteld ? Eerste minister Verhofstadt kondigde dit alvast daags na de vergadering van het kernkabinet aan. Wat waren de resultaten van het onderzoek ? Wordt een tweede besmettingsbron hierdoor bevestigd of uitgesloten ?

Ten tweede, van welk bedrijf waren de varkens afkomstig ? Werd het betrokken bedrijf ook geblokkeerd en/of opgeruimd ?

Ten derde, wat werd door het gerecht onderzocht ? Wat waren mogelijks hun bevindingen ? Wij lezen in de pers immers dat het onderzoek door professor Buekens als expert van het Gentse parket zou worden uitgevoerd maar dat hij het dossier nooit heeft ontvangen. Het parket heeft hem met andere woorden niets gevraagd. Ook beweert één van uw kabinetsmedewerkers dat de nota reeds voor eind augustus door deskundigen van het departement werd besproken. De conclusie was dat er geen elementen waren om aan te nemen dat we met een tweede besmettingsbron te maken hadden. Na telefonisch contact met het parket zou het dossier dan ook niet verder zijn onderzocht. Dat verklaarde uw kabinetsmedewerker tenminste tegenover de pers. Gebeurde dit in opdracht van de regering ? Merkwaardig is wel dat de BOB, die het onderzoek op het terrein zou uitvoeren, verklaart dat zij over dit rapport weliswaar gehoord hebben maar dat het buiten hun gerechtelijk onderzoek

Frieda Brepoels

valt omdat het niets met de zaak Verkest-Fogra te maken heeft. Wel zouden zij binnenkort voor 1 000% zeker weten of er sprake is van een tweede besmettingsbron. Zij onderzoeken de zaak niet omdat ze met Verkest of Fogra niets te maken heeft. Wij konden dat allen lezen in de pers.

Mijnheer de minister, het is niet de eerste keer dat men in de dioxinecrisis twijfelt aan het spoor Verkest. Toch concludeert de regering telkens dat alles kan worden teruggebracht tot het spoor Verkest. Op basis van welke resultaten kan de regering blijven verdedigen dat er slechts sprake is van één spoor, namelijk Verkest-Fogra.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij terzake uiteindelijk de exacte feiten te kunnen weergeven, die ver verwijderd zijn van de hersenspinsels die sommigen zich veroorloven.

Ik zal een chronologisch overzicht te geven van de gebeurtenissen.

Mevrouw Brepoels maakt zich ten onrechte zorgen over het feit dat het ooit mijn bedoeling was, of dat van mijn kabinet, om bepaalde zaken in de doofpot te steken. Van bij de aanvang van mijn optreden als minister waren openheid - zowel ten opzichte van België als van Europa - en waken over de volksgezondheid mijn voornameste bekommelingen.

Nooit gingen wij ervan uit dat er slechts één contaminatiebron was voor dioxines en pcb's. Maar in tegenstelling tot wat door sommigen werd verkondigd, waren wij ook nooit geobsedeerd om een tweede contaminatiebron te vinden noch om het bestaan ervan systematisch te negeren.

De zogezegd vertrouwelijke nota waarover recent zoveel heisa ontstond, arriveerde eind augustus op mijn kabinet. In de nota werd van de zaak melding gemaakt aan het kernkabinet van 25 augustus 1999. Wat was er precies aan de hand? Vier varkens afkomstig uit drie geblokkeerde bedrijven, vertoonden vrij hoge pcb-waarden zonder dat de dioxinewaarden boven de gevarendrempel uitstaken. De bedrijven waaruit de betrokken varkens afkomstig waren, werden geblokkeerd omdat zij in verband werden gebracht met het zwaar besmette veevoederbedrijf De Brabander. De volksgezondheid kwam dus op geen enkel ogenblik in gevaar.

Het probleem werd wel degelijk gesignaleerd aan het kernkabinet, wat van openheid getuigt en de volksgezondheid kwam op geen enkel ogenblik in gevaar vermits de bedrijven geblokkeerd waren. Bovendien was men op dat ogenblik al overgegaan tot het testen van alle bedrijven, zowel de verdachte als de niet-verdachte.

Betreffende het wetenschappelijk probleem van hoge pcb-waarden zonder corresponderende hoge dioxine-waarden, kan ik het volgende meedelen. Volgens de deskundigen van mijn kabinet en mijn administratie, hield de bewuste nota onvoldoende aanwijzingen in om te spreken van een tweede besmettingsbron. Voor alle zekerheid echter - en in tegenstelling tot de bewering als zou er geen verder onderzoek zijn verricht - werd door de veterinaire dienst verder onderzoek verricht naar de herkomst van de varkens op dewelke de vier afwijkende resultaten betrekking hadden. Uit het rapport van de veterinaire dienst van 31 augustus 1999 bleek zeer duidelijk dat alle betrokken varkens rechtstreeks te maken hadden met zwaar besmet voeder van de firma De Brabander uit de periode van 15 januari tot 15 februari 1999.

Dat waren de exacte feiten.

Volgens een eminent wetenschapper, professor Bernard, kan deze wetenschappelijke curiositeit eventueel worden verklaard door het specifieke metabolisme van varkens. Bij kippen is er inderdaad een duidelijk verband tussen pcb- en dioxinegehalte, maar bij varkens ontbreekt dit verband.

In een verklaring van 16 augustus van het parket van Gent, verklaart de procureur dat er, rekening houdend met de tot dan toe bekende gegevens, geen aanwijzingen waren in de richting van een tweede contaminatiebron. Om mevrouw Brepoels en anderen gerust te stellen kan ik bevestigen dat ook deze week nog de deskundige van het parket voornoemde stelling aanhoudt.

Ik zie een lid lachen; welnu, ik zal die verklaring voorlezen : "Tot op heden is er geen duidelijk bewijs voorhanden als zou er meer dan één ernstige bron van pcb-verontreiniging in de veevoedersector zijn opgetreden". Misschien pleziert zulks sommigen niet, maar dat is de werkelijkheid.

En als er al sprake is van een tweede contaminatiebron, dan is dat omdat Europa uiterst strenge normen inzake pcb oplegde. Daardoor deden zich met name in de rundvleessector een aantal overschrijdingen van de norm voor, die niet aan Fogra of Verkest konden worden gelinkt.

Daardoor hebben wij, met name in de rundveesector, een aantal overschrijdingen gehad van de norm, die niet aan Fogra/Verkest konden worden toegeschreven, maar die terug te brengen zijn tot achtergrondcontaminatie. Ik wijs er met klem op dat deze dan nog altijd binnen de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie vielen.

Tot slot wens ik te zeggen dat ik het betreurt dat sommige mensen menen munt te moeten slaan uit deze non-event van twee maanden geleden, terwijl op ditzelfde ogenblik mijn mensen in alle openheid verslag uitbrengen bij het

Jaak Gabriels

permanent veterinair comité over de huidige stand van zaken in verband met de dioxinecrisis. Wij hebben momenteel ongeveer 20 000 export- en bedrijfscertificaten onderzocht, veel meer dan om het even welk land in Europa en zelfs in de hele wereld. Welnu, nog niet 1% van deze stalen bleek positief. Amper 0,25% van de resultaten ligt boven de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie. Meer dan ooit ben ik ervan overtuigd dat deze crisis onder controle is, maar ik zou haast gaan denken dat sommigen in dit halfrond daar moeite mee hebben.

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is niet mijn bedoeling munt te slaan uit welke verslaggeving dan ook. Ik hoor dat de minister verheugd is te kunnen reageren op een bericht uit de pers en mij verheugt het een antwoord van de minister te krijgen.

In de Verenigde Commissies, waarin uzelf en mevrouw Aelvoet aanwezig waren, hebben wij reeds gevraagd de parlementaire commissies op permanente basis te informeren over de stand van zaken van de dioxinecrisis. Het geeft ons de mogelijkheid ons niet enkel op persartikelen te moeten baseren, want wij beschikken over geen andere mogelijkheid om de zaken aan te kaarten.

Alle filières die op dit ogenblik in dit land met de dioxinecrisis te maken hebben, moeten worden bekendgemaakt om op termijn zoveel mogelijk risico's weg te werken en uit te sluiten. Ik heb er geen behoefte aan bijkomende filières aan mijn fantasie te doen ontspruiten. Ik hoop alleen dat wij op die manier aan dit verhaal een einde kunnen maken. Ik begrijp dan ook niet waarom vanuit regeringskringen zoveel heisa werd gemaakt over het verschijnen van dit bericht in de pers. Heel wat zaken zouden kunnen worden opgevangen mocht men de openheid die men altijd predikt ook echt aan de dag leggen in de commissies die hiervoor bevoegd zijn. Wij hebben dit al vaak gevraagd, maar ik heb er tot nu toe nog maar weinig over gehoord.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Brepoels zal toch moeten toegeven dat wanneer zij een vraag stelt, ik meteen bereid ben erop in te gaan.

Mevrouw Brepoels, ik ben meteen bereid - en dat is uiteraard zelfs mijn plicht - na uw initiatief, de commissie toelichting te geven. Daar rijzen geen problemen. Doch, het is ook evident dat het initiatief om de regering te ondervragen moet uitgaan van het parlement. Als hier een initiatief wordt genomen, gaan wij er meteen op in.

U vraagt zich af waarom er zoveel heisa om een persartikel wordt gemaakt. Niet wij, maar anderen hebben er heisa rond gemaakt. Ik weet niet of u beseft dat bepaalde berichten economisch en financieel onvoorstelbaar veel schade kunnen aanrichten.

Wij proberen op dit ogenblik van de Europese Gemeenschap financiële steun los te krijgen, wat een moeizame operatie is. Door dergelijke berichten, die meermaals door ons departement werden ontkend, wordt ons gezag blijkbaar in vraag gesteld, maar het tegendeel bewijs ik nu met de feiten. Zich daarna nog aan de persberichten blijven houden, berokkent de sector en de betrokkenen onvoorstelbaar veel schade. Daarom ontstond er terecht enige agitatie. Vorige maand alleen al zijn 146 met de landbouw betrokken of aanverwante bedrijven failliet gegaan. Wij proberen op dit ogenblik van Europa steun te bekomen. Op de laatste landbouwraad heb ik van een aantal grote en kleinere landen directe toezegging gekregen. Enige agitatie is dan wel verantwoord als men weet wat er op het spel staat voor de betrokken sectoren en de betrokken mensen.

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er is toch niets dat u tijdens de maanden augustus en september heeft tegengehouden om de uitleg, die wij nu vragen, uit eigen beweging te geven. U weet dat een zeer vertrouwelijke nota nooit vertrouwelijk blijft; dat is zo in de administratie en ook in de politiek. Als u weet dat dit een zo delicaat voer zou kunnen zijn voor de pers of voor parlementsleden, dan kunt u het toch voor het parlement brengen. Er zijn zoveel commissievergaderingen geweest, die u de kans boden om ons te zeggen wat u werd voorgelegd, welke onderzoeken werden gedaan en welke de gevolgen daarvan waren. Dan hadden deze verhalen nooit de pers gehaald.

Ik vraag mij ook af, als er dan toch niets aan de hand is, waarom de meerderheid op dit ogenblik niet wenst dat dergelijke nota's worden besproken in de parlementaire onderzoekscommissie.

Minister **Jaak Gabriels** : Mevrouw Brepoels, dit is toch werkelijk de zaken op hun kop zetten. Als er vertrouwelijke nota's aan de minister worden overhandigd, als ik die onmiddellijk aan het kernkabinet en aan de Minister-raad voorleg, als ik onmiddellijk een onderzoek vraag en als daaruit blijkt dat er niets aan de hand is, moet ik dan zeggen : "Ik ga die nota toch maar even verspreiden, want er zou wel eens iets aan de hand kunnen zijn" ? Als uit mijn gegevens, die duidelijk werden bevestigd door verschillende instanties, blijkt dat er niets aan de hand is, is dat incident toch gesloten ? Ik hoef toch geen incident te creëren omwille van het incident ?

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Ik zeg alleen maar dat het parlement op geen enkel ogenblik een volledig antwoord heeft gekregen.

Minister **Jaak Gabriels** : U kunt mij altijd ondervragen, ik sta altijd ter beschikking. Als u bepaalde vragen hebt, ook los van incidenten, ben ik graag bereid u onmiddellijk te antwoorden.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt om 10.36 uur gesloten.*

- *La séance publique de commission est levée à 10.36 heures.*
